

הנדון:

כמה מלאכים יכולים לרקוד על ראש של סיכה?

למי איכפת?

דתית. זהו אוסף של פוליטיקאים מקר מיים, המנהלים את ענייני ישראל. החלי טוניהם מחייבות אותנו, אזרחי ישר אל. אין הן מחייבות אותם, אזרחי אר צות-הברית.

אם החלטות של ממשלת ישראל אינן מוצאות חן בעיניהם, יואילרנא לבוא ארצה, להשתתף בבחירות ולעזור לנו לשלוח לעזאזל ולאופוזיציה את כל התבורה הזאת.

אך כל עוד הם ממשכים לשבת באר צות-הברית, אין החלטות ישראל מחיי בות אותם. הבעיות הסנימיות שלהם אינן צריכות לעניין אותנו.

ירצו להפסיק את התרומות? זו זכותם. ירצו לחרול מלהפוך את חברי-הקונגרס שלהם למשר תי-ישראל? זו זכותם. ואם הפוליטיקאים הישרא ליים רוצים להתעלם מן הסכנות האלה — גם זו זכותם.

ל הוויכוח הזה שופך אור על היחסים הבל תי-כריאים הקיימים כיום בין מדינת-ישראל והקהילות היהודיות בעולם.

יהדות ארצות-הברית הפכה והדמכבר לפילגש של ממשלת-ישראל. היא מתפלשת בעפר לרגלי כל מנהיג ישראלי, יהיה אשר יהיה — בךגרויון, גולדה, בגין, פרס, שמיר. (הרשתי לעצמי לומר פעם לציבור יהודי אמריקאי: "אם אנחנו נבחר בסוס של קאליגולה ככראש-ממשלתנו, אתם תע ניקו גם לו תמיכה ללא-סייג וללא-יקורת.") הם ליקקו לכל ראש-ממשלה, תמכו בכל מעשה של ממשלתנו, תמכו בכל מדיניות פסולה, ומעולם לא תבעו את השרדת הדת מן המדינה — בישראל.

ולא זה בלבד שליקקו ותמכו, אלא גם תרמו מיליונים למפלגות ישראליות, ובכך עזרו לכ פות אותן עלינו, על אפנו ועל חמתנו. כך התער בו בעניינינו, כמו עלינו ממשלות ששלחו את מיטב הבנים למוות במילחמות מיותרות, ונשאר שם בגלות המימה ומרופרת.

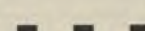
אבל עכשיו הם מויללים ומייבבים, מזעיקים שמיים וארץ ואומרים לנו שא סור לכנסת לקבל החלטה זו או אחרת.

גם בכיוון ההפוך המצב מחפיר ונלעג. ממשלת-ישראל מפעילה את הקהילות היהוד יות כדי לכפות על ארצות-הברית מדיניות הגר גדת את האינטרסים הלאומיים האמריקאיים, והי תואמת (לדעתה) את האינטרס הישראלי. היא מפ עליה אותן כדי לסחוט מיליארדים מן האוצר האמריקאי, בתוספת מאות-מיליונים מהיהודים עצמם.

ללא התמיכה הזאת והכסף הזה לא היתה ממש לת-ישראל מסוגלת להמשיך במדיניותה הנוכ חית, המובילה אותנו אל עבר-פיפחת.

ועכשיו יש לממשלתנו החוצפה התי הזמנית לירוק בפני הקהילות האלה, לבי עושה באחריותו ולטעון כי אל להן להתע רב בעניינים שלנו.

ני ישראל. אין שום ספק לגבי השאלה מיהו ישראלי: ישראלי הוא המחזיק ברכון ישראלי, הממלא את חובותיו כישראלי על פי חוקי ישראל.

אני גם יהודי. אבל מיב היהדות שלי הוא ענייני הפרטי לגמרי. זה לא נוגע למדינת-ישראל ולא לחוקי ישראל.

אני בעד קיום יחסים טובים וחמים בין מדינת ישראל ובין הקהילות היהודיות בעולם. אבל לק הילות היהודיות לא צריכה להיות שום השפעה על חקיקת חוקינו, ולנו לא צריכה להיות השפעה על ניהול ענייניהן שלהן.

ישראל צריך לקום מישטר של הפרדה מוחל טת בין הדת והמדינה — כשם שקיים מישטר כזה בארצות-הברית.

מי שדוגל במישטר כזה, אינו יכול למצוא כל עניין בוויכוח על השאלה "מיהו יהודי". הוא מעניין אותי בדיוק כמו הוויכוח שפילג את הכמרים בימי הביניים: כמה מלאכים יכולים לרקוד על ראשה של סיכה?

שיו את נפשם החילונית במילחמה על גיור רפור מי.

מי ששולל את שילטון הדת במדינה, מי שדוגל בהפרדת הדת מן המדינה, אינו יכול להילחם על זכויות הרפורמים במיסגרת של חוק הקובע כי הדבר הדי שוב ביותר במדינה, עצם ההשתייכות לה, יקבע על פי עיקרון דתי.

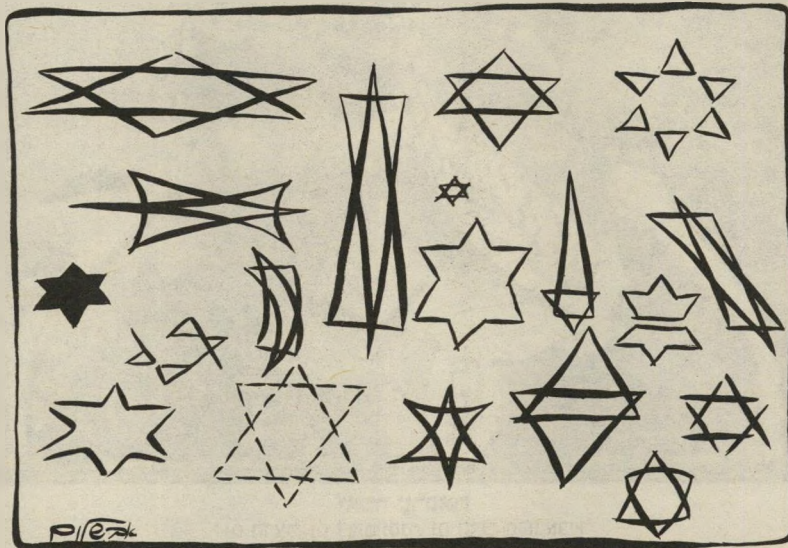
למי שדוגל באמת בהפרדת הדת מן המדינה יש רק ברירה בין שתי אפשרויות: להציע את ביטול כל החוקים המעניקים זכויות-יתר ל"יהודים" —

או להציע כי בכל החוקים האלה יאמר: יהודי הוא מי שמגדיר את עצמו כיהודי.

ואם אדם כזה מבנים את ראשו לוויר כוח בין הזרמים הדתיים השונים, וכוח על גיור כזה או אחר, הרי הוא עושה שקר בנפשו.

בל, ידעקו כאן כמה נשמות טובות, מה עם אחדות העם היהודי? מה באמת?

מיהו יהודי?

חלק גדול מן הציבור היהודי בארצות-הברית מורכב עכשיו מגרים ומגיורות. זוהי עובדה.

לפני זמנמה, בפעם סיום בארצות-הברית, הזמנתי לדבר בלי-שבת בבית-כנסת קונסרוור טיבי בעיר-שידה. אחרי ההרצאה (ררשה?), בהפסי קת-הקהילה-העוגות, ערכו לי היכרות עם כמה מן הנכחים. התרשמתי כי כמעט מחציתם הם גרים וגיורות.

בטיק גיורות. כעיקר גיורות. נשים אלה נישאו ליהודים והתגידו. הן מת ייחסות לגיור בכל הרצינות וכמעט ואמרת: כמו גויים. באות לכל הפלה, מקפידות על המיצות, מקיימות אוירה יהודית בבית, מתנכות את הילי דים כיהודים.

אומרים שיש כ-200 אלף כאלה בארצות-הבר רית.

מובן שהקהילות האלה נעלבות מן הקנוניה לפסול עקרונות את גיור הרבנים הרפורמים והקונסרוטיביים, אף שאין לה שום תוקף אלא לגבי המעטים המבקשים לעלות לישראל.

כל הכבוד. אבל מה זה נוגע לנו? אם הם מתייחסים אל מדינת-ישראל כאל הוואתיקאן של הדת היהודית, שהחלטותיו חלות עליהם כשם שהחלטות האפיפיור מחייבות את הקאטולים בכל העולם — זו בהחלט הבעיה שלהם. זכ"ס. אני מציע להם להיגמל מן היחס הזה. ממשלת ישראל והכנסת אינו סמכות

הנולד. היועץ המישטמי לממשלה (ד- אז), יעקב-שימשון שפירא, אין אל בך גרויון והזהיר אותו.

הוא אמר לו שאין שום צורך בחוקי-השבות. לכל מדינה הזכות הריבונית להחליט מי יבוא בשעריה ומי לא, למי תוענק אזרחותה ולמי לא. זהו עניין להחלטת שר-הפנים. ומכיוון שישראל היא מדינה בעלת רוב יהודי, סביר להניח כי כל שר ישראלי יקבל תמיד בורעות פתוחות עולים יהודיים. (ואם לא יהיה בעתיד רוב הרוצה בכך, במילא לא יעזור שום חוק. הרוב פשוט ישנה את החוק.)

לעומת זאת, הוזהר שפירא, יכניס אותנו החוק הזה לצרות בלי-סוף. אם נקבע בחוק שיש ל"יהודי" זכות כלשהי, יצטרך החוק גם לקבוע מיהו "יהודי". וכך נולדה הבעיה.

ומאחר שנולדה, נכנסה המדינה ה זאת לוויכוח האומלל הזה, הביולוגי תיאולוגי, המתאים יותר לגרמניה הנא צית או לקונסיליום קאטולי בימי-הבי ניים.

ולראייה: שפירא עצמו, אותו שפירא, הוא שחוקק ב-1970, בפקודת גולדה מאיר, את תיקון

מיהו יהודי? איני יודע. זה גם לא איכפת לי.

הוויכוח על שאלה זו הוא ויכוח-טרק — הוויכוח הלא-יכנון על הנושא הלא-יכנון, בשעה הלא-יכנונה, ביורה הלא-יכנונה.

מיהו יהודי? התשובה הסבירה פשוטה בתכלית: יהודי הוא מי שרוצה להיות יהודי.

מי שרוצה להיות יהודי, מי שמודה כיהודי, מי שמוא-יהודים וראים בו יהודי. למי זה נוגע?

רק לו עצמו. זהו עניינו בלבד. רוצה — הרי הוא יהודי. אינו רוצה — אינו יהודי.

מתנהג כיהודי — הרי הוא יהודי. אינו מתנהג כיהודי ואינו מודה כיהודי — אינו יהודי.

ומכיוון שזה עניינו הפרטי בלבד — כלל לא חשוב לזולתו איזה יהודי הוא.

רוצה להיות יהודי דתי? שיהיה. רר צה להיות יהודי חילוני? שיהיה. יהודי אורתודוכסי, רפורמי, קונסרוטיבי, משיחי, אתאיסטי — שיהיה.

מה כל זה נוגע למדינת-ישראל? כשאני רואה את ההתרוצצות הזאת סביב הש אלה של סתתא יהודיה (מצד האם, אך לא מצד האב) זה מעורר בי אסטי-אציות מכחילות.

כבר היתה מדינה בעולם שבה התרוצצו אנשים כדי להשיג אישורים על סכא וסכתא. מדינה שבה היהדות של הסכא והסכתא חוצצ גורלות, רנה אנשים למוות, מנעה נישואין. כך זה היה בגרמניה הנאצית. שם שלטו חוקי גירונברג. שם היה עשוי קצין בכיר כ"ס", כבואו לשאת את חזירת-ליבו הבלונדית, לגלות לפתע כי בעורקי סכתו זרמה טיפה של דם יהודי — ובכך חרב עליו עולמו.

איך הגענו אנחנו לזה? איך הגיעה לזה מדינת-היהודים, מדינת-ישראל המודרנית הנאצית? איך הגענו למעין חוקי-גיר נברא הפוכים?

אני יודע, כאן יקפצו ויגידו שזה לא אותו הדך בר. שם זה היה עניין של גזע, שלא ניתן לשינה. כאן יש עניין של דת, ואפשר להפוך גוי ליהודי ויהודי לגוי. בסדר.

אך האם ההבדל הוא באמת בלי-כך גרול? האם אין כאן, בסיורו של דבר, אותו המחזה המביש, הימיר-בניימי, של קביעת גורלו של אדם על פי זהותם של סכא וסכתא, בתוספת זהותו של הרב המגדיר (הסכא והסכתא שלו)?

איך, לכל הרוחות, הגענו בכלל למד צב-ביש זה, שמדינת-ישראל המודרנית נית, החילונית, הדמוקרטית, עוסקת בשטויות מסוג זה, באמונות טפלות ובוויכוחים תיאולוגיים?

שם בזה — כמו בכל מה שקורה עכשיו — דויד בךגרויון.

מדינת-ישראל קמה כמדינה יהודית. או רבץ עדיין זכר-השואה כעגן שחור על כולנו. מייסדי המדינה רצו שתהיה מדינת-ישראית-הפליטה, מיגדולר לכל היהודים הנרדפים בהווה ובעתיד: כאן חוץ-מיכסחים, כאן יקבל כל יהודי נרדף. יפה. כולנו רצינו בכך. כולנו רצינו בכך גם היום.

אבל מה זה נוגע לסכא ולסכתא? בךגרויון ועמיתיו רצו לבטא את הרצון הקר לקטיבי באקט תחיתי גרול ומרשים, וכך עלה הרצון לחוקק את חוקי-השבות. היה לסתות איש הכם אחר, שראה את